

DENÍK

DĚTSKÉ SCÉNY

Fabrika SVITAVY

neděle 14.6.2015

číslo **2**

ÚVODNÍK...

Jsem v redakci nováček a už jsem vyfúkla úvodník. A ne, že si můžu psát, co chci. Prý to má být o lektorech, tedy hlavně o významu toho slova. Naskakuje mi vzpomínka na nedávnou cestu vlakem, kdy jsem potkala svého dávného spolužáka, který dnes píše sloupky do Lidových novin. Napsal jich již přes devadesát a letos by prý rád dokončil stovku. Celou cestu jsme pak hledali téma, o čem by mohl jeho sloupek být. Měl ho odevzdat do pondělí a byl pátek. Nabízela jsem mu nápady, zdály se mi dobré, ale žádný neval. Prý tam musí být příběh. A teď jsem se ocitla v podobné situaci já. Takže jdu na to:

Běží třetí den recitační a druhý den divadelní přehlídky. Zajisté se již sjeli všichni, kteří zde mají, mohou či chtějí být. A to jsou zejména lektori, kteří zasedají v lektorském sboru.

Pamatuji si dobu, kdy doposud užívané slovo porota začalo střídát nové označení lektorský sbor. Porota v původním významu znamená sbor soudců zavázaných přísahou. Skupina soudců posuzuje umělecké dílo. Zajímavá představa. Když si slovo zadám do vyhledávače, dozvím se, že porota je praslovanského původu a odvozuje se od slova rota, neboli přísaha. Přísežně posuzovat dílo. Slovo lektor je také dost staré, pochází z latiny a překládá se jako čtenář (v rubrice Víte, že najdete další upřesnění, tak neváhejte a čtěte dál). Zjišťuji, že s latinou se dá docela hrát: když přidáme písmeno »p« (jako plector), význam se dramaticky změní; rázem je to ten, kdo je kárán, trestán či dokonce bit. Collector zase znamená sběratel a illector dokonce svůdce. Alector pak kokrhel, ale to musíme ještě přidat koncovku olophus, jako alectorolophus. A to už mi připadá jako příliš dlouhé slovo s mnoha písmenky. Ale nedá mi to a hledám ten kokrhel. Prý dámský klobouk (to se ví) nebo prý taky bylina rodu Rhinanthus se vstřícnými vroubkovanými listy a žlutými květy. Odolávám zadat slovo Rhinanthus. Ale všimnu si, že alectoria znamená vousatec. Usmívám se představě lektorského sboru opatřeného vousy pod přísahou. Ještě zkusím hledat dál. Dozvím se, že existuje rekvalifikační kurz, kde se můžete stát lektorem, což znamená, že „se naučíte používat hravou a zábavnou formu výuky“, a nažehlený pán v obleku dodává, že se „někteří lektori podobají hercům“. Že by to byli ti naši?

Tak a ještě ten příběh:
Kokrhel strhl svůdce
sběratel prudce
vousatec žlutý.
Otrok čte jak slunce plá
měsíc je kára.

Veronika Rodová

NAHLÉDLI JSME DO...

...SEMINÁŘE B - OD HRY K AUTENTIČNOSTI

TĚLA V POHYBU

Když jsem otevřela dveře do seminární třídy B, hned jsem je zase zavřela. V místnosti pro mě nebylo místo, všichni se hnali za míčem. Ten míč tam ovšem nebyl.

„Zkuste jít do neznáma...“, vybízí lektorka Hana Smrčková a pomalu proniká svým tělem prostor, „tam něco zjistím a pak mohu v dechu, pohybu či zvuku akcentovat nějakou část... napojit se na sebe....a uvidíte, jak se to začne proměňovat. Co se začne dít.“

Stoupá si doprostřed místnosti.
„Já nevím, jak začnu, ale začnu. S energií. Hledám, objevuji akcenty svého těla, akcenty zvuku, pohybu, dechu. Zanořuji se do svého těla...“

Následuje cvičení pro dvojice.
„Jste sportovci, sportovní gymnasté. Nedomlouvejte se a zkuste cvičit a přitom na sebe reagovat. Doplnovat se.“
„Můžeme se domluvit, co budeme dělat?“
„NE!!! Nedomlouvat se!“
Na „place“ se postupně střídají dvojice seminaristů.

„Důležitý je příchod. Doplnujte se. Nepředbíhejte se. Jen tak rychle, jak stačíte.... Není to klauniáda, je to umělecká gymnastika.“
Na řadu přichází dvojice, která je uvolněná v tělesném napětí.

„Přidejte, soutěžíte přece o zlatou!“
Seminaristé balancují na vázkách vnější určitosti sportovního klání a vnitřní citlivosti vnímání partnera.
„Je to pro nás těžké.“
„V čem to bylo těžké? Tvořivé napětí začíná fungovat teprve od určité míry. Jarda Dušek takhle nechal někoho na place vymáchat deset minut, a pak mu řekl, že ještě ani nezačal.“

Přichází další dvojice, tentokrát skokani na trampolíně. Smějeme se. Humor vzniká z paradoxu plného tělesného nasazení (mám strach o kotníky skokanek) a skutečnosti, že zde žádná trampolína není. Přesto skokani létají lehce až ke stropu a k tomu dupou jako stádo hrochů.

Vidíme ještě cvičení se stuhami a s obruči.
„Měníme prostředí! Tentokrát to bude cirkus.“

„Máme si říct, co jsme?“
„Ano, to jistě. Ale ne, co budete dělat. A pustím vám k tomu muziku.“

Některí si neví rady.
„Nebojte se toho. Zkuste to. Nestane se nic horšího, než že se to nepovede. Pusťte tu energii. Máte ji v sobě. Ale žádné pitvoření! Výraz musí vzniknout. Hrajte si.“

Vidíme parádní krasojízdu. Koně stojí na zadních, chocholy vají a kopyta hrabou vysoko ke stropu. Pak spořádaně zajiždí do zákulisí.
„Stále vnímejte celek. Nebudte rychlejší. Neutíkejte ostatním. Důležité je, jak se vnímáte, jak se doplňujete.“

Na výstup se připravuje nesmělá dvojice. Hana Smrčková přistupuje k jedné z dívek a šeptá jí do ucha: „Tři sta, tři sta! Nebo aspoň

devadesát!“ ostých polevuje a vidíme klauny coby popletené kouzelníky - tanečnice se změnila ve lva!

„S vámi já ještě něco udělám“, slibuje Hana Smrčková.

„Hm“, reaguje dotyčná.

„Ha! Říkáš to vzdorovitě“, raduje se Hana Smrčková, „vzdor je taky dobřej. Horší je apatie.“

Nastupuje další dvojice.

„Holky, kolik vám je???“

„Mně bude osmnáct.“

„Klub důchodců.“

Následuje výstup hudebníků z cirkusového orchestru.

„Už ti těch osmnáct věřím!“

V dalším cvičení jde o předávání a udržování energie. Dvě dvojice postaví proti sobě, každá na jedné straně místnosti.

„V jedné dvojici se začne sbírat energie. Až ji nasbíráte, společně ji hodíte na druhou stranu. Vy tu energii přijmete. Musíte zůstat v napětí. Chvilí si ji podržíte, možná se vám nějak promění a hodíte ji zase zpět. Co jste nasbírali, nesmíte ztratit. Buďte na příjmu té energie.“

Sledujeme, jak jedna dvojice vytváří energii vibrováním rukou a v určitou chvíli ji ve tvaru koule odhodí přes celou místnost druhé dvojici. Těm koule začne těžknout a zpomalovat. Těžká a pomalá letí zpět. Zase se zrychlí. Fííí na druhou stranu. Stává se z ní malá pevná kulička. Při posledním předání se rozplývá v jemných dotecích. Energie zhmotnělá z ničeho.

„Daří se vám vzájemné vnímání. Může se to měnit v úplně něco jiného....teď to bylo hezky vržené a hezky chycené.“

Na závěr mé návštěvy se seminaristé snaží jeden druhého rozpohybovat hlasem.

„Vnímejte svůj hlas. Vidím, že rozumíte. Neukazujte rukou. Nic! Nic! Nebojte se být hlasitější.“

„Já nevím. To je strašně těžké...“ říká dívka.

„Ale není to těžké. Zkuste vysoký a nízký hlas. To nesmí být skřehotání. Tady nejde o zpěv....“

Potichu zavírám dveře. Těla se dávají do pohybu.

Veronika Rodová

...RECITÁTORY 4. KATEGORIE

ALŽBĚTA ANNA MANKOVECKÁ

(Peter Bichsel – Muž, který už nechtěl nic vědět)

Jak ses dostala k textu?

Na začátku roku mám problém vybrat si text. Iva, moje učitelka, má spoustu textů. Tahle knížka byla tenká, povídka se mi líbila.

Upravovali jste text?

Iva text proškrtala. Text ale nebyl až tak dlouhý. Nebylo třeba ho až tak měnit.

Čím tě text oslovil?

Líbí se mi absurdita textu. Ten muž chce vědět všechno, ale nemůže toho dosáhnout. A tak má pošetilý nápad, že už nechce vědět nic. Je to vlastně nemožné.

Co říkáš na chování muže z příběhu?

Mně by taky vyhovovalo někdy nic nevědět. Je moc informací ze všech stran.

Bez čeho by ses obešla, co bys mohla zapomenout?

Skoro bez všeho, co se naučím ve škole. Bez dovedností spíše ne, ale bez některých znalostí ano. Stejně je zapomenou hned.

Dokážeš druhé lidi rozhýbat k nějaké aktivitě, motivovat je k něčemu podobně jako mužova manželka?

Myslím si, že bych byla asi ten muž, a druzí by mě rozhýbávali. Byla bych v tom příběhu spíš muž než ta žena. Byla bych ta líná.

Jakou knihu právě čteš, nebo kterou jsi četla v poslední době?

Nedávno jsem dočetla O myších a lidech.

Ke které knize se rád vracíš, nebo která tě hodně zaujala?

Nečtu knihy víckrát, to mě hrozně nebaví. Hodně mě zaujala Orwellova kniha 1984. Bylo to napínavé, hrozně mě to bavilo.

Které vystoupení v tomto bloku tě oslovilo a proč?

Hodně mě oslovil Jirka ze Staříkem. On má hluboký hlas, umí to podat. Někdy nezvládám vnímat všechny texty, ale ten mě

zaujal hodně.

JIŘÍ FENCL

(Jonas Jonasson – Stoletý stařík, který vylezl z okna a zmizel)

Jak se k tobě dostal text?

V naší rodině ta knížka kolovala. Každý ji vlastně přečetl. Bavila mě od první kapitoly.

Určitě jste úryvek museli upravovat.

Je to hodně proškrtaný. Ten, kdo to hodně zná, by se na mě asi zlobil. Proškrtával jsem to já a František Oplatek (pedagog, pozn. redakce) a maminka mi pomáhala.

Co tě na knize zaujalo, že sis ji vybral k přednesu?

Mně se líbí koukat se na historii, která je vlastně daná. Z pohledu jiných lidí, třeba obyčejných lidí, kteří to vidí jednoduše.

Vypovídá ironie a nadsázka, která ve tvém projevu byla znát, o tobě?

Samozřejmě. Ironii mám rád.. Na dramáku je to škola ironie. Tam to lítá. A všichni se tím bavíme.

Co říkáš na krédo knížky „Je tak, jak je, a bude tak, jak bude?“

Je to motto celé knížky. To je takový ten fatalistický přístup lidí, který občas není špatný. Když se někdy nechcete zabývat něčím do hloubky, tak řeknete něco takového. Nějak bylo, nějak bude. A samozřejmě by asi nebylo dobré řídit se tím po celý život, ale občas je to dobrý.

Jakou knihu právě čteš, nebo kterou jsi četl v poslední době?

Zmíním svou asi nejoblíbenější knížku. Jako kůl v plotě od písničkáře Karla Plíhala. Tam jsou krátké básničky, třeba na dva řádky, které ale mají hezkou pointu. A ta knížka je přečtená za deset minut. Zatím nedokážu strávit knížky, které jsou delší jak dvě hodiny. Nejsem moc velký čtenář. To, že jsem přečetl Staříka, beru jako osobní úspěch. Zaujala mě hned od začátku.

VČERA JSME VIDĚLI...

Alžběta Volhejnová

Vojtěch Bíba

Adam Joura

VČERA JSME VIDĚLI...

Johanka Sadílková

Nikol Anneliese Szewiecková

Johana Handlířová

VIKTORIE ŠTOCHLOVÁ

(Miloš Macourek – Myšlenka pro kočku)

Jak ses dostala k textu?

Paní Markéta, co mě připravuje, když vybíráme text, mi nabízí různé typy textů, co by se mi mohly líbit a já si vybírám. Tenhle mě zaujal na první pohled. Myslela jsem, že Macourek píše o zvířatech, ale tohle je úplně něco jiného. I obsahově je to moc hezkého.

Je pro tebe představivost při přednesu důležitá?

Docela jo. Snažím se barvitěji si představovat, abych to mohla předat lidem, jak já to cítím.

Jakou knihu právě čteš, nebo kterou jsi četla v poslední době?

Ted' čtu fantasy. Před nedávnem jsem dočetla Pána prstenů. Nikdy jsem to neviděla ani nečetla. Neměla jsem to zkalený filmovými představami.

Ke které knize se ráda vracíš, nebo která tě hodně zaujala a proč?

Ted' jsem se vrátila k Malému princovi. To je krásná knížka. Já jsem ho dostala, když mi bylo devět. To je známé že kniha je nejen pro děti, ale i pro dospělé. Chtěla jsem si poupravit pohled na knížku. Zase jsem to viděla trochu jinak.

DUŠAN SÁRIČKA

(Petr Nikl – Mlžná pohádka)

Jak ses dostal k textu?

Mě nikdy dřív lingvistika nezajímala, ale pak jsem objevil od Petra Nikla lingvistické pohádky. Tam si hrál se slovy. A pak jsme vybrali s paní učitelkou tento text. Zpočátku jsem ani nechápal smysl. Když jsem na něm začal pracovat, začal mě zajímat víc a více. Pak jsem začal číst i další díla – Nech ten mech* a Blázníček.

Co se ti na textu líbí?

Hrátky se slovy. Český jazyk je tak úžasný jazyk. To mi došlo tehdy, když jsem se seznámil s knihami Petra Nikla. Zpočátku jsem si myslel, že je to lyrický text, teprve později jsem v něm našel příběh. Zaujala mě spíš ta forma. Je úžasný, jak to Nikl dokázal zpracovat.

Jakou knihu právě čteš, nebo kterou jsi četl v poslední době?

Náhodou jsem dočetl Stoletého staříka. Ten ve mně vyvolal lásku ke Švédsku. Četl jsem i Keplerova Hypnotizéra. Je to úžasná psychologická detektivka. K narozeninám jsem dostal Keplerovu Svědkyni ohně.

Které vystoupení tě oslovilo a proč?

Zaujal mě Silvertin. Michal Busta to „ošetřil“ svým přednesem. To je termín, když text je nerytmický a musí se zapracovat na přednesu. Jemu se to, myslím, povedlo.

* Knihu *Nech ten mech* od Michala Bystrova je možno zakoupit na webu www.kniha.cz za 220 Kč. A knihu *Blázníček* Petra Nikla v eshopu nakladatelství Meander www.meadner.cz na 271 Kč.

...NA DIVÁCKÉ DOJMY Z RECITACE 4. KATEGORIE

KTERÝ RECITAČNÍ VÝKON NA VÁS NEJVÍCE ZAPŮSOBIL?

Odpovědi po prvním bloku recitátorů

Mně zaujala ta poslední (Johana Handlířová, pozn. redakce), jak to recitovala. A děj – Čáp a kondor.

Agáta, 9 let

Mně se líbil Malý princ. Bylo to pomalý a procítěný. Líbí se mi i knížky.

Klára 10 let

Všechny, protože tu kategorii obdivuju. Od nich bereme zkušenosti. Nejvíce Rozhovor, Malý princ, Děvčátko se sirkama a ten s těmi houslemi (recitátor Adam Joura, Nářek nad mrtvým Ondrášem, pozdn. redakce), že je to neobvyklé. A dvě holky – Nikol Anneliese Szewiecková a Johanka Sadílková – měly to hodně procítěné.

Kristýna 11 let

Jonas Jonasson – líbilo se mi to na tom textu, že byl vtipný, protože tu knížku znám. Příběh měl hlavu a patu, bylo mu rozumět a část o státech mohl říkat pomaleji.

Hanka 12 let

Souhlasím s Hankou. Jenom bych doplnila, že text seděl přímo na osobu. Věřila jsem tomu. Líbil se mi ještě Adam (Adam Joura, pozn. redakce), vyčníval, protože měl housle. Sice jsme mu na začátku nerozuměla skrz ty housle, ale přišlo mi to odlišné, proti ostatním přednesům – spojení přednesu a nástroje.

Anežka 13 let

Zaujal mě kluk v zeleném tričku (Jiří Fencel, pozn. redakce), který povídal o Leninovi (Stoletý stařík, který vylezl z okna a zmizel, pozn. redakce). Sice jsem některým slovíčkům nerozuměla. Působil hodně optimistickým dojmem, uměl to podat tak,

aby to diváka bavilo.

Klára 13 let

Odpovědi po druhém bloku recitátorů

Mi se líbil Hrdý Budžes od Hany Šimůnkové (recitátorka Hana Šimůnková a text Hrdý Budžes od Ireny Douskové, pozn. redakce), protože čtu tu knížku. Měla to pěkně zpracované, hezké pauzy, mluvila pomalu.

Natálie 13 let

Velice mě zaujal Mravenec (Jiří Suchý Mravenec, pozn. redakce), že si představuje Prahu a je vtipný, přiměřeně dlouhý a zmínil i Sekoru.

Štěpánka 12 let

Nám se nejvíce líbil asi ten Mravenec (recitátorka Šárka Štěrbová, pozn. Redakce) a Hana Šimůnková s Hrdým Budžesem. Byli vtipní, hezky to povíдали a snažili se vtáhnout diváky do děje, o což my se snažíme taky.

Klárka a Kristýna, dohromady je nám 21 let

Zaujal mě Hrdý Budžes. Hrozně se mi líbilo, jak to říkala a hlavně tím, že je to milý text.

Magdalena 15 let

Odpovědi po třetím bloku recitátorů

Hodně se mi líbilo podání povídky O obrech... Líbí se mi celkově text i interpretace, stavba, načasování a práce s hlasem. Ještě mě zaujala Rebeka (recitátorka Magdaléna Hlaváčková, pozdn. redakce). Celkově závažnost textu, že se dokázala vžít do situace dívky, která ztratila veškerý majetek a blízké a jak pracovala s hlasem i s nadsázkou.

Eliška 15 let

Mi se líbili skoro všichni. Je vidět, že je vysoká úroveň v této kategorii. Nejvíce se mi líbil Jiří Fencel a Michal Busta. Působili na mě hodně sebejistě a energicky. Je vidět, že se dokázali na pódiu zkrátit a uklidnit a dát energii do svého projevu. A také výběr textu. Dokázali pracovat s hlasem, třeba Michal, když mluvil o klaunově neštěstí, tak hlas zněl smutně a pro ten text přirozeně.

Adam 15 let

Mně se líbil Adam (Weinlich pozn. redakce) – Všechno, co doopravdy potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské škole – protože jsem text slyšel u jiného recitátora na okresním kole. Přednes se mi líbil víc tady, protože byl klidnější, ne tolik výrazný, jak na okrese – nepřeháněl.

Matouš 15 let

Sára Erlebachová

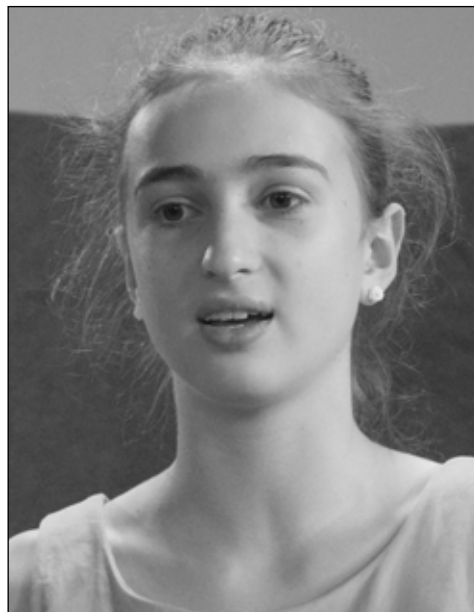

Eliška Danielová

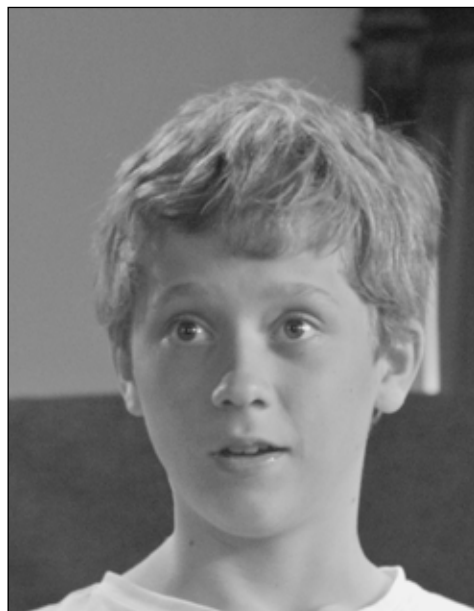

Hana Šimůnková

VČERA JSME VIDĚLI...

Šárka Štěrbová

Michal Busta

Karolína Hajná

ZAPSALI JSME...

...Z BESEDY LEKTORŮ S RECITÁTORY 4. KATEGORIE

Rychle jsem běžela na besedu lektorského sboru s recitátory 4. kategorie, aby mi, potažmo vám, čtenářům Deníku DS, nic neuniklo. Přiběhla jsem ve chvíli, kdy již byly vytvořeny tři kruhy ze židlí a lektorské dvojice ve složení Jakub Doubrava a Zuzka Jirsová, Gabriela Sittová a Lucie Veličková, Radek Marušák a Jiřina Lhotská zaníceně debatovali s recitátory. V této reportáži bych vám ráda nabídla spíše postřehy obecnějšího charakteru, které zazněly z úst zkušených lektorů a mohou být platné pro většinu recitátorů. Snad vám přinesou důležité informace při případné budoucí práci s textem, jeho interpretaci a přednesu.

- Není snadné vybrat si text, aby nebyl tzv. těžký pro pusu konkrétního recitátora.
- Je příjemné zaznamenat posun recitátora v době od krajského kola do národního.
- To, že si někdo vybere a recituje krátký text, to není chyba. V délce textu to není.
- Důležité je mít zodpovězeno, o čem text, příběh pro recitátora je. Co za ním vidí? Mnohý příběh není jen příběh např. mravence, ale skrývá v sobě i paralelu, co se může stát člověku.
- Pozor na školní dikci – získávají ji děti, když čtou z čítanky. Vytváří na koncích vět, či veršů takové obloučky.
- Důležitý je temporytmus a to, mít vnitřní představu, která se pak dostává do recitátorovy intonace, hlasu, rytmu.
- Posluchač by se měl orientovat v příběhu.
- Není dobré, když se obsah textu a věk recitátora dostává do rozporu. Některé texty jsou pak takzvané do šuplíku, na později.
- Rým svádí jít hodně po verši. To je sice správné, ale někdy se stává, že za tím rytmem a veršem se ztratí smysl promluvy. Pozor na mechanickou sdělování. Veršované texty k tomu někdy svádí. To je na poezii těžké.
- Poezie má své velké výzvy. Člověk může mít pocit, že text má udělat krásně, zvláště, vznešeně. Ale někdy je krásná zrovna civilnost, věcnost. Jde o to, aby téma došlo divákovi. Aby celý přednes nebyl zatěžkaný hned od začátku.
- Při práci s veršem je problematický verš na konci. Každý nádech je nová myšlenka. Je třeba udržet myšlenku, ale zároveň dodržet i verš.
- Pauzy. Za každou pauzou musí Něco být. Aby pauza nebyla prázdná.
- Pozor na přepisy básní a textů a na texty z internetu. Je dobré se dozvědět co nejvíc o autorovi. Načíst si o něm, co člověk zvládne. Někdy je zrádné přebírat připravené texty od někoho jiného.

Hana Volkmerová

1. Která kniha v dětství byla vaší nejoblíbenější?
2. Která kniha je vaší nejoblíbenější dnes?
3. Na které místo na světě se rádi vracíte?
4. Jakou činnost nejraději děláte a proč?
5. Kdybyste měli možnost žít v nějaké historické době a být historickou postavou, kým byste byli a proč?

předseda lektorského sboru

1. Vyrostl jsem na Verneovkách.
Fascinovalo mě, jak jde s rozumem zvládnout svět. Naštěstí přišly i zážitky jiné a trochu jsem tu dětskou fascinaci ráciem zkorigoval...
2. Už dlouho je jí Pavicův Chazarský slovník*. Stále je pro mě proč ho otevírat...
3. Tak to vám neprozradím, ať mi tam neleze:-)
4. Toulky s Czarou (pozor, neplést s Toulkami s Charliem!). Díky ní jsme objevili krásné lidi i krásná místa.
5. Záleží hlavně na tom, s kým, a ne kdy. A chtěl bych být určitě jen sám sebou...

1. Moje první kniha, která mi zůstala v paměti, byla Odvážná školačka od Jevgenie Švarce. Hlavní hrdinka Maruška chodila do první třídy, nosila copánky jako já, a byla velmi statečná, což se o mně říct nedalo. Tak jsem se do ní projektovala a hned jsem se cítila líp.
2. Vždycky ta, kterou zrovna čtu.
3. Nejraději se vracím domů a pak na místa, kde jsou v tu chvíli i lidé, se kterými si lidsky i profesně rozumím a pokládám je za své přátele. Třeba Svitavy, Ústí nad Orlicí, Prostějov, Hronov...

4. Kromě toho, že ráda jím a spím se nejradyji potuluji po naší zahradě; přesazuji, sekám, sázím, řezu stromy, okopávám, zalévám, hrabu se v zemi, čichám ke kytkám...
5. Neumím si vybrat. Co kdybych se spletla? Co když právě historie význam nebo existenci dané postavy poněkud překroutila? Nebo o ní něco důležitého zatajila? Raději nebudu nic riskovat.

1. V dětství to byla kniha pohádek od Františka Hrubína - Špalíček. Moc se mi líbily pohádka O Květušce nebo Kráska a zvíře, a také ilustrace Jiřího Trnky, byly tajemné.

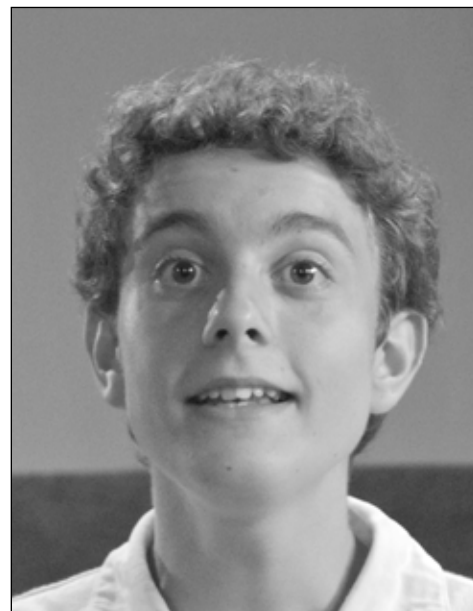
2. Mojí nejoblíbenější knihou dnes je Siddhárta od Hermanna Hesseho. Na pouhých 130 stranách je sepsáno to nejdůležitější, co by měl člověk v životě vědět.
3. Ráda se vracím do Prostějova a do Olomouce, krásně tam voní lípy.
4. Nejraději plavu, protože při plavání nemusím myslet.
5. V jiné historické době bych žít nechtěla, líbí se mi v současnosti.

Román srbského spisovatele Milorada Pavice Chazarský slovník je možné zakoupit na webu www.levneucenice.cz za 224 Kč. Knihu Siddhárta Hermanna Hesse je možno zakoupit na www.kosmas.cz za 152 Kč.

Klára Ondrová

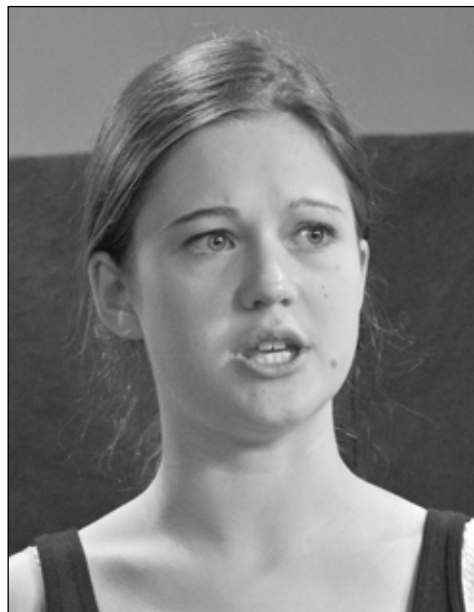

Matouš Benda

Josefína Esterková

VČERA JSME VIDĚLI...

Magdaléna Hlaváčková

Adam Weinlich

Klára Konečná

NA SLOVÍČKO...

... SE SOUBOREM KOSTELECKÉ PIŠKOTKY ZE ZUŠ IŠI KREJČÍHO V OLOMOUCI 5

Co jsou pro vás piškotky?

My jsme chtěli udělat nějaký hrozný zlozvyk té hlavní postavy a řekli jsme si, že když je obézní, tak by měla jíst nějakou sladkost, něco, co by mohla pořád užídat. Takže piškotky.

A právě z toho vznikl i náš název Kostecké piškotky, protože toto je i naše první společné velké představení.

Jaké máte téma, o čem a proč to hrajete?

Já nevím jak ostatní, ale pro mě je to o tom, že Ben je normální kluk, kterej je smířenej se svojí váhou a miluje jídlo, ale potom pozná Claire, svou první lásku, a rozhodne se se sebou něco dělat. Kvůli ní.

Je mu čtrnáct let a je v takovém tom věku, kdy není sám se sebou rozhodnutej. Neví úplně, co chce, pozná Claire a v té chvíli chce ji, ale zároveň chce to jídlo. V něm se tohle přičí celou dobu.

Zmatenost toho samotného člověka, to pro nás bylo důležité.

Aha, já jsem myslela, že někdo z vás třeba bojoval s obezitou.

Já jsem byl kdysi tlustej.

Já jsem byla tlustý dítě.

S náma ta tloušťka nemá nic moc společnýho, nám se líbil ten příběh.

Ale my to nemáme tak hluboký, jak to má ta skupina po nás.

Nám jde o tu myšlenku.

Je to o té bitvě, kterou on má sám v sobě. Každý v našem věku tohle prožívá. Když ten nápad vznikl, tak jsme byli přesně v tom věku a ti mladší, co se k nám přidali, tak do toho dorůstají.

Jak pro vás ten příběh dopadne?

Naše představa by byla, kdyby oni skončili spolu, s tím, že on by zůstal tlustej, ale jí by to vůbec nevařilo.

Jakým způsobem jste tvořili?

My jsme začali s neurčitou představou, jak to skončí. Každý jsme měli v hlavě svou myšlenku, svůj pohled na to, ale neměli jsme předem určený konec.

Co se týče hraní, nechtěli jsme si přímo určovat ten konec.

My jsme to tvořili za pochodu a vkládali jsme do toho to, co se nám líbilo, to jsme vybírali.

Ono to celé vzniklo ze série improvizací, měli jsme třeba téma „plovárna“, a zachovali jsme vždycky dobrou nápad, který v tom byl, a to ostatní jsme vyloučili.

Myslela jsem si, že pointou je, když se objeví ona a je tlustá, že to je konec.

To byl účel, chtěli jsme zmást.

Ono to nemá úplně smutný konec, pořád je tam ta šance, že se něco stane.

Ono je to o tom, že ten život se občas

takhle cyklí a člověk zakopne. Můžete si myslet, že to skončí úžasně, můžete si myslet, že to skončí strašně, ale jak to dopadne?

Řekněte mi něco o vás: co vás baví?

Jídlo.

Značka: jídlo ve dvou.

Nemáme rádi samotu.

A nemáme rádi loučení.

A kdo vymyslel ty kruhy?

Nevíme, to byla jedna z prvních myšlenek... Takovýchle věci vymýšlí vždycky někdo z nás. Ale všeobecně si nepamätujeme, kdo s tím přišel.

Nelíbil se nám ten nápad, že bysme třeba chodili vycpaní polštářema, to by bylo ohraný a starý.

Na jedný přehlídce to s téma kruhama někteří mladší pochopili až třeba v půlce představení.

Je hrozně vtipný sledovat reakce diváků, když se tyhle věci začínají objevovat na scéně, jak začnou zjišťovat, co se vlastně děje. Tahle chvíle té nejistoty je v tom hrozně fajn.

Kdyby to bylo od začátku jasné, jak se to bude odvíjet a o co tam půjde, tak by to byla nuda.

Ještě mě zajímá, proč chodíte rádi do dramaťáku, co je na tom pro vás důležité?

Lidi.

Sranda, lidi.

Že se tam můžu vyjádřit přesně tak, jak chci.

Dramaťák byli první lidi, které jsem v Olomouci poznala, a bylo to strašně fajn.

A já jsem se tam naučila trochu se nestydět před lidma.

Je ještě něco důležitého, co jste neřekli?

Oběd ve dvou. To jídlo. Jídlo ve dvou.

ptala se Eva Davidová

NA SLOVÍČKO...

... SE SOUBOREM TANEČNÍ STUDIO LIGHT PŘI ZUŠ NA POPELCE, PRAHA 5

PAN BRUM A JEHO DŮM

Co vás osobně na inscenaci baví?

Mě tam baví to, že je to se živou hudbou a že si děláme naschvály, že jdou za Brumem. Když se Brum vykulený a dům na něho vyjede.

Že se snažíme chytit Bruma a on nás vždycky načapá, ale my ho stejně honíme dál. Když se tomu diváci smějí, tak mě to baví, protože mám pocit, že to dělám správně.

Mně se líbí ta svatba na konci.

V jaké chvíli se na jevišti cítíte dobře?

Když jdeme podruhé a sledujeme Bruma a on má z toho nejdřív radost, že utekl.

Když si diváci říkají: „To se jim to ale povedlo.“

Jak stavíme ten dům, jak nabíháme.

O čem je pro vás příběh?

Že dům chce získat Bruma, aby byl u něj nebo v něm.

Je tam ponaučení, že někdy člověk chce být sám, že ne vždy chce mít společnost a někdy zase ji potřebuje.

Jak moc je pro vás důležitá hudba v průběhu představení?

Je moc důležitá. Když jsme hudbu neměli, pletli jsme kroky.

Je to mnohem hezčí.

Bez toho to nemá takovou atmosféru.

Díky hudbě se můžeme orientovat v rytmu.

Jakým způsobem s vámi pracuje vedoucí?

Ona přijde většinou s nějakým nápadem, nebo my přijdeme s nápadem. Když ona řekne, že by to bylo dobrý, tak to budeme dělat. A ona tam vymyslí něco sama. Něco taky improvizujeme. V příběhu byl dům a Brum a to, že dům chce s Brumem chodit v neděli na procházku. Ostatní jsme vymýšleli na zkouškách. Když přišel někdo s nějakým nápadem, tak jsme to tam dali. A Lenka tam ještě něco přidala.

Co pro vás znamená dům, ve kterém bydlíte?

Pohodlí.

Když jsem dlouho pryč a pak se vrátím domů, tak cítím takovou vůni.

Ten dům je pro nás hodně důležitý, protože někdo vůbec nemá domov.

V domě se cítím bezpečně. A když je bouřka, tak doma se nebojím.

JOLA

Jak ses dostal do Čech?

Za Odzera (pozn.: jeho jméno znamená světlo, záře, jiskra, oheň) odpovídá jeho kamarádka ze souboru:

Jak měl Odzer zranění, v Indii nebyla dostatečná lékařská péče. Paní, která tam pracovala ve společnosti, které tam dělají školy

(pozn.: Gábina Lágnerová, Blue land), ho vzala do Čech, aby mu transplantovali kůži a aby získal vzdělání. Odzer má v Čechách adoptivní mámu a tátu a svoje rodiče v Kargyaku. Tam jezdí na prázdniny. Tady je sedm let.

Jak se Odzer dostal do souboru?

Přes Máju, kamarádku, která s ním chodí do školy. On byl na různých našich představeních. Líbilo se mu to, tak šel rovnou k nám do skupiny. Ze třídy měl v souboru ještě další dva kamarády.

Jak se to stalo, že soubor začal pracovat na příběhu z Odzera života?

S tím přišla Lenka (vedoucí), že jestli Odzer svolí, můžeme to hrát. Ale je to dost osobní. On řekl, že jo.

Je to hodně osobní téma.

On by nám to neřekl jen tak. Museli jsme se s ním nejprve skamarádit. On všechno přežil díky tomu, že je hodně pozitivní. Nedělá ze sebe chudinku. V Kargyaku je život mnohem drsnější než tady.

O čem je pro vás příběh?

Chtěli jsme tím ukázat lidem, že Odzer není chudinka. A taky to, že překonal všechno díky tomu, že byl pozitivní. Lenka s námi téma dost rozebírala, abychom všichni chápali, o čem hrajeme. Ten příběh není úplně popisně vyprávěnej jako u činohry. Je u toho třeba trochu přemýšlet.

Co vám práce na inscenaci dala?

Poznali jsme Odzerovu rodnou zemi a zvyky. Oni tam neslaví Vánoce. Jediný zvyk, co tam mají, je svatba. Poznali jsme cizí kulturu. A taky jsme zjistili, díky čemu to přežil. A taky nám to přineslo Odzera, a to je super.

Je pro vás v inscenaci nějaký silný moment?

Ano. Jak jde skupina proti Odzerovi a pak jak ho neseme. A taky jak se díváme do kufru – kdy se nám Odzer svěruje, co se mu stalo.

Jak se vám pracuje ve věkově smíšené skupině?

My jsme rozděleni do tří skupin. Ale když hrajeme nějaké společné představení, tak se spojíme.

My velcí si s těmi malými rozumíme, protože jsme spolu dlouho, dobře se známe, jsme kamarádi. A děláme spolu kraviny. V tomhle souboru nás nikdo nesoudí. Ve škole mi někdo řekne: „Co je to za trapku!“ Ale v souboru má každý své místo, které si tam vydobude.

Hodně výrazně pracujete s hudbou a rytmem. Jak hudbu vybíráte?

Jan Čtvrtník nám dělá hudbu. Studoval herectví. Je dobrý hudebník. On nám i nahodil to, že jsme začali dělat voice bandy. Ty jsme vymýšleli my, nedělala je ani Lenka.

Výraznou složkou vaší inscenace je pohyb.

Na dětské scéně jsme proto, že se dá propojit tanec a divadlo. My chceme ukázat, že to může být dohromady.

Taneční choreografie vymýšlí vaše vedoucí?

Lenka to vede celé, pak máme taneční lektory, abychom měli taneční základ. A taky máme dramatické lektory, kteří s námi dělají herecká cvičení. A Lenka to všechno dává dohromady. Takže choreografie dělají taneční lektori. A většinu těch situací režíruje Lenka.

Máte hodně dobré zázemí pro to, co děláte.

To máme. Hodně nás podporuje ZUŠka. Taneční studio funguje díky tomu, že tam máme zázemí.

za rozhovor děkuje Roman Manda

...Z DISKUSE O PŘEDSTAVENÍCH 1. BLOKU SE STUDENTY STŘEDNÍCH PEDAGOGICKÝCH ŠKOL

Diskuse středoškolských studentek a jednoho studenta ve farní stodole začala nesměle a skromně, ale postupně se účastníci pod vedením Kateřiny Rezkové, Emy Zámečnickové a Hany CISOVSKÉ uvolnili, rozhovořili, nabyli na jistotě a své zapálení pro věc jasně vyjádřili. I když slova občas těžko hledali, jejich názory se potkávaly s názory lektorského sboru.

U reflexe každého představení byla diskuse vždy otevřena otázkami „Co se vám líbilo? Co jste viděli? Co se vám vybaví, když si na představení vzpomenete?“ Lektorky také chtěly, aby studenti pojmenovali inscenační prostředky („Jak je to udělané? Jaké cestičky zvolili?“) a nezdřáhali se vyjádřit i to, co nepřijali, čemu nerozuměli. Názory studentů lektorky rozváděly, dovysvětlovaly některé zákonitosti, upozorňovaly na důležité momenty inscenační práce z hlediska pedagogického (čím učitel na jevišti dětem pomáhá, co je „za tím“ z pohledu práce pedagoga apod.).

Pan Brum a jeho dům vyvolal diskusi o funkci hudby, resp. o použití klarinetu na jevišti (je malému herci oporou a zároveň mu dává možnost využít své dovednosti), o textové předloze, o přirozenosti a hravosti dětí na jevišti. Lektorky se ptají i na složení souboru a jeho význam pro sdělení inscenace (mladší holčičí dům vs. starší pan Brum).

Nastolení určitého principu v inscenaci a jeho dodržování v průběhu hry bylo diskutováno u inscenace **K sežrán**. Mluvílo se také o využití plovacích kruhů, rukávků, lehátek a hlavně o vyznění konce a hlavního tématu: Jak chápat to, že „ideální Ben“ od toho reálného utekl? Sděluje nám inscenace, že zhubnout se nedá? Jednu divačku našťvalo, že Ben nezhubnul! „Miluj sám sebe takového, jaký jsi“?

U inscenace **Jola** diváci rekonstruují příběh, dovídají se o vzniku inscenace, spolu s lektorkami oceňují fungování souboru na jevišti (temporytmus, rytmické cítění, energii, souhru, pohybové, pěvecké i herecké dovednosti).

Dnes bude diskuse středoškoláků jistě ještě průraznější a odvážnější. Do toho!

zapsala Eva Davidová

...Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Vítáme vás, vážení fanoušci Dětské scény na inspirativní divadelní půdě zde ve Svitavách. První diskuse dětského diskusního klubu proběhla a vy jí budete moci prožít v podobě záznamu on-line reportáže. Začínáme.

Třetí patro. Učebna 4. Jako první přicházejí zájemci o diskutování z řad souborů, které budou teprve následující dny vystupovat. Prohazuje se pár zdvořilostních frází, a tak se v nadsázce

dozvídám, že jedni diskutéři jsou „ze z Plzně“. Pak přichází část tanečního studia Light a aktéři olomouckého K sežrán, na zbytek studia Light se čeká, dělají totiž zatím rozhovor pro jiný článek tohoto deníku. Začíná se systémem „brainstorming“, který spočívá v tom, že kdo chce, se zvedne a napíše cokoliv, co ho napadá na balící papíry. Ke svému vlastnímu představení se zatím vyjadřovat nikdo nemá. Doráží zbytek studia Light. Následuje rozdělení do čtyř menších diskutujících skupinek, které začínají uzavřenější rozpravu podle podnětů lektorek Bára a Martiny. Své poznatky, nejprve jen k prvnímu představení, si skupinky poznamenávají na papír.

PAN BRUM A JEHO DŮM

Začíná mluvit skupinka u dveří. „Příběh nám byl jasný. Pořád se něco dělo, bylo na co se soustředit a hudba byla skvělá.“ Dále zaznívá: „Také bylo dobré to využití klarinetu.“ „Stavění domu na začátku bylo super.“

I za další skupinku se ujímá slova někdo z Kosteleckých piškotků. „Mně se líbilo, že každá část domu byla nějaká osoba.“ Pochvala: „Mluvíli nahlas.“ Následuje výzva: „Ta konečná písnička byla úžasná, tu nám musíte nakonec zazpívat.“ A otázka: „Mám dotaz na vás, kolik je nejmladšímu členovi?“ Odpověď zní pět. Dále zaznívá: „Když se Brum otáčel, bylo to ostré v pohybu.“ Vzápětí někdo osvětluje, že to souvisí s energií, kterou také mnozí chválí nahlas nebo souhlasným přikyvováním.

„Naše skupinka je unavená, méně jsme o tom přemýšleli, ale mělo to spád a všiml jsem si, že popelnice byla držkatá, bylo to záměrné?“ Bára se obrací s otázkou na soubor. Soubor odpovídá: „Nejdřív jsme si to vymysleli podle sebe.“ Záměr v tom tedy asi nebyl.

V poslední diskusní skupince slyšíme, že se řešilo, že spíš než s rekvizitami pracovali sami se sebou. „Dozvěděli jsme se, že se jedná o jedno studio o dvou souborech.“

Lektorka Martina se ptá na původ příběhu. Odpověď není úplně jasná: „Příběh donesla Lenka.“ „Né! Johanka.“ Ta se i nejspíše ozývá z hloučku malých diskutérů: „Mohla jsem donést knížku jako námět pro představení.“ Bára ukončuje první třetinu diskuse. Systém diskutování se zabíhá.

K SEŽRÁNÍ

Bára s Martinou hledá skupinu, která svými slovy pomyslně vykopne. „Nás zajímala ovečka Bé a proč si to vybrali a hudba.“ Námět mají z knížky, paní učitelka jim pomáhala, aby to mělo hlavu a patu. Z reakcí tuším, že Miky prý vybíral hudbu, Majda vymyslela Diskotéku (myšleno píseň). Bára dává doplňující otázku na příběh: „Z knížky prý hodně změnili a vybrali jen postavy Ben, Clear a obezitu.“ Kostelecké piškotky doplňují: „Naše a knížka je úplně něco jiného.“ „Klidně si to přečtěte, je to krátký.“

Zajímavý je postřeh: „A ptali jsme se, co byl ten druhý a dozvěděli se, že to byla jeho mysl.“ Dále: „Líbilo se mi ahooy psychologičky.“ „Mrzel mě forek se šlehačkou, že tam šlehačka nebyla, prý to nešlo.“ „Čekala jsem na hudbu mezi tím, že si na to zapařím.“ „Náš soubor na hudební vsuvky tančil.“

V další skupině rezonuje: Pěkný fůrky.

VČERA JSME VIDĚLI...**PAN BRUM A JEHO DŮM**

Břicha z kruhů. Zde také zjistili, že protagonista Bena nemá piškotky rád, v předloze to nebylo. Dozvídáme se: „Vracel nám piškotky na talířek.“ Reakce: „Neříkej to!“ Později někdo promlouvá o hudbě: „Hudbu by měli trošilinku ztišit, aby nepraskly bubínky.“ „Nemohla jsem si příběh domyslet, všechno jste mi řekli...“ Soubor: „Jsi jediná, která nám to řekla. Nám vytýkali, že není pochopitelný konec.“

Jiná skupina mluvila prý o námětu z francouzské knížky Mikaëla Olliviera a také o vzniku. Opakuje se, že se líbila psycholožka a dobré nápady. A také zvuková stránka: „Takový známý písničky. Trochu nezvyklý, my to máme jinak.“ Hodně souhlasného příkyvování sklízí: „Mně se líbilo, jak se mačkali s těma kruhama, bylo to jak doopravdy, jak se tam mačkali.“

Bára: „Máte ještě někdo něco? Ne? Tak se můžeme jít bavit o představení Jola!“

JOLA

Hned na začátek se vysvětlí, proč je na balicím papíru napsáno Nepálská restaurace. „Byla asociace, my tam chodíme.“ Dále slyší: „Hezký příběh, nepřestalo mě to bavit, chtěla jsem vědět, jak to dopadne.“ „I projekce seděla, někde se to nehodí, tady jo.“ Divačka velmi nízkého věku: „Já to viděla už asi popáté, ale vždycky se na to těším asi proto, že je to opravdu hezké a mně se na tom líbí ty pohyby.“ Hodně se řeší: „Není to smyšlený, vše se mu stalo, vše zažil.“ Diskutěři se pozastavují nad mlácením ve škole a obdiv sklídily voicebandy.

I jinou diskusní skupinku zaujal Odzerův příběh: „My se spíš zaměřili víc na to, jak to bylo, než na představení, je to silný.“ Otázka: „Koho napadlo o tom hrát?“ Odpověď: „Paní vedoucí, ale bylo to o tom, jestli s tím Ozer bude souhlasit.“ „Je pravda, že jste dělali slepici, když jste zlobili?“ „To je pravda.“ Dozvídáme se konkrétně, že Odzer není ani z Tibetu ani Nepálu, ale Indie, tam je oblast malý Tibet.

Další skupinka: „Měl jsem respekt k tomu, že se pustili do tak vážného tématu. Nejmladšímu je sedm a mě zajímalo, jak to zvládal zahrát takový hluboký téma, aby to vypadalo přirozeně.“ „Nebylo to citový vydírání a to je správný.“ Soubor dodává: „Hledali jsme, jak to udělat, abychom citově nevydírali.“ Další reakce: „Líbila se mi ta tajemnost toho příběhu, ale to ze začátku jsem to nebral tak vážně a pak ten šok, aha... a nutí to se zpětně zamýšlet.“

Mluví poslední skupinky vyzdvihuje odvažnost: „Odzera si váží (jeho soubor), že jim to řekl... Já si ho teď vážím také.“ Jiný ohlas: „Líbila se mi práce s tím tělem, třeba ty koně, to vypadalo opravdu jako koně.“ Čas se nachyluje, Bára chce končit. „Tady pro člověka přijede při popálení záchranka, tam si musel pomoci sám...“ Dochází i na srovnávání kultur: „Oni se nemodlí k Bohu, aby jim pomohl, ale tam vědí, že si musí pomoci sami.“ Doplnění: „To je základ buddhismu.“

Poslední výkřiky: „Jak se říká pražený mouce?“ „Campá.“ „Jak to chutná?“ Bára: „To bude čas si říct mimo diskusi.“ Jako lektoři diskusního klubu se loučíme. Následuje potlesk a pro vás konec přenosu. Těším se na další diskusi, o jejím průběhu budete informováni.

Martin Domkář

K SEŽRÁNÍ**JOLA**

...Z INTERNÍ I VEŘEJNÉ DISKUSE LEKTORŮ O PŘEDSTAVENÍCH 1. BLOKU

TANEČNÍ STUDIO LIGHT PŘI ZUŠ NA POPELCE, PRAHA 5 – PAN BRUM A JEHO DŮM

Jde o zajímavé zpracování nonsensového a poetického textu prostředky tanečního divadla. Inscenace neklade důraz na důslednou dramaturgii textu, ale vyjadřuje se pomocí pohybů a zvuků a vytváří poetický obraz. Ale větší inspirace textem – buď zřetelnější vedení dramatické linky, nebo čitelnější vývoj vztahu pana Bruma a jeho domu – by vyznění příběhu ještě pomohly. I když v odpoledním představení byly kontury čitelnější a lépe vyšel hudební a taneční projev představitelů pana Bruma, jehož znakem je klarinet (v dopoledním představení ho možná trochu vyvedlo z míry, že se mu v úvodu nezdařilo zahrát správně). Dům je ztvárněn tanečními pohyby dívek za doprovodu zvuků i hudby (živý klavírní doprovod) a že jde o samé dívky, je funkčním protipólem k Brumovi, kterého vlastně dům toužící po procházkách začne trochu komandovat. Hovořilo se ale o tom, že ne u všech situací jsou přesné kontury (v odpoledním představení o něco přesnější byly), což může někomu trochu ztížit orientaci v příběhu a porozumění tomu, v kterém okamžiku začíná dům pronásledovat pana Bruma venku. Ale závěrečná pointa o společných nedělních procházkách je jasná, takže i celkové vyznění příběhu. A především je cenné, že děti hrají s chutí, jsou přirozené a vyzařuje z nich radost z tvorby.

Při veřejné diskusi se hovořilo například o tom, že pozitivem je rozhodně angažovanost dětí a že je úctyhodné, že Lenka Tretiagová dokáže dovést děti (i přes nutnost naučit je určitým technickým dovednostem) k vyjádření pohybem a že původní příběh zřejmě zjednodušila, aby jej děti zvládly. Ale že se tak výsledek spíše než příběhem o postupném vybudování přátelského vztahu pana Bruma a jeho domu stává pouhou anekdotou, protože se nedostaví katarze. A také jsme se dozvěděli od členů lektorského sboru, že děti chtěly dělat pohádku a předlohu si přinesly samy.

KOSTELECKÉ PIŠKOTKY, ZUŠ IŠI KREJČÍHO, OLOMOUČ – K SEŽRÁNÍ

Téma, které se inscenace pod vedením Magdy Ady Johnové snaží zpracovat, by mohlo být závažné a mladým lidem jistě blízké. Protože se týká motivů, které se stávají příčinou jednání člověka, v tomto případě chuti k jídlu a následně tloušťky. Ale tou možností to bohužel končí, protože ne ve všem se dokážeme přesně orientovat a zdůvodnit si smysl většiny situací. Zajímavým prostředkem je alter ego některých postav, ale s tím se nepracuje důsledně, což je rozhodně škoda. V úvodu leží proti sobě na matracích dva kluci, vstávají a ukazují různé způsoby života a bereme je tedy jako dva různé typy. Pak ale ten štihlý řekne, že takový není a stává se alter egem tlustého Bena, občas mu jako vnitřní hlas radí a občas ho kárá, ale pak se někdy vytrácí a občas se zdá, že hraje i jinou roli. A alter ego má i dívka Claire, do které se Ben zamiluje. A v jednu chvíli spolu jejich alter ega odcházejí a není jasné proč. Důslednější využití práce s principem alter ega by bylo rozhodně prospěšné. Podobně poněkud zmatené se nám jevílo používání „plážových“ prvků, tedy matrací, kruhů, návrků na ruce, a především v situaci kolem plavání jsme se ztratili. V celku jsme vnímali spíše sdělování jednotlivostí v rychlém tempu, než budování situací a dostatečný prostor pro jednání. Nejzajímavěji z tohoto hlediska působí terapeutická situace s tlustými. Celkový záměr inscenace jsme tedy úplně nepřčetli a kladli si řadu otázek.

Také při veřejné diskusi padlo, že nebylo jasné, o čem to bylo, a že k tématu neřekli svůj vlastní názor. Že hráli jen o tom, jak je úděl těžký, ale nemělo to žádný oblouk ani závěr. V knize, z níž se inspirovali, se jedná o vnitřní boj sama se sebou, ale tady není konflikt vybudován a je to jen náhodný kaleidoskop obrázků.

TANEČNÍ STUDIO LIGHT PŘI ZUŠ NA POPELCE, PRAHA 5 – JOLA

Soubor zpracoval skutečný příběh současného člena souboru, který pochází z Himalájí, kde ho potkalo neštěstí, byl zachráněn a nyní žije v naší zemi. V pozadí je projekční plátno, po stranách leží hromádky venkovského oblečení, které si děti později oblékají při některých situacích zobrazujících život v chlapcově vesnici. V úvodu přichází chlapec s kufrem, pak se okolo shromáždí děti a rytmicky se vyptávají, až dojde k vyprávění příběhu a vtažení dětí z naší země do hry. Příběh se má dělit na „před kufrem“ a „po kufrem“, ale občas si klademe otázku, kde a v které části příběhu se právě nacházíme, protože to není zcela zřetelné. V projekci se objevují obrazy krajiny, z níž chlapec pochází, a silný je především první obraz, kdy se po obraze jedoucí povoz prolne do pohybu před plátnem. Ale jinde jsou obrazy pouhou ilustrací a možná by nebyla jejich projekce nezbytná. Co je ale v každém případě úžasné, je skvěle namixovaná zvuková složka a výborná práce se světlem a protisvětlem, která je plně funkční a nikterak nepřevládá jednání dětí na scéně. Kvalitní práce se všemi složkami je v dětském divadle víceméně ojedinělá. I přes uvedené otázky, které jsme si kladli, jde rozhodně o inscenaci působivou. I tím, že příběhem konkrétního kluka evokuje obecnější téma rozdílnosti dvou kultur a jaké je pro cizince žít jinde.

I při veřejné diskusi se hovořilo, že je to o srážce dvou kultur a vzájemném poznávání, kdy to zlé pro jednu se může té druhé zdát velkolepé a naopak. A dozvěděli jsme se, že videoprojekce jsou z rodinného alba, což diváci nevěděli, takže nemuseli pochopit, že ta koláž je příběhem rodiny. A o možnostech práce s obrazy se také uvažovalo. A také, že je trochu škoda, že nám občas unikaly nástinové tajemství, tedy co je před kufrem a co po kufrem. Většina diváků věděla, že jde o pedagogický záměr, protože to v úvodu moderátoři řekli, a tak se objevil názor, že to možná působivost zvýšilo. Ale pro někoho byla inscenace působivá i bez této znalosti.

Alena Exnarová

...CO VÁS NA ZHLÉDNUTÝCH PŘEDSTAVENÍCH NEJVÍCE ZAUJALO?

ODPOVĚDI PO BLOKU PŘEDSTAVENÍ PAN BRUM A JEHO DŮM A K SEŽRÁNÍ

Bylo moc dobrý, jak vždycky ti druzí odpovídali za hlavní postavy. Hudba byla přehnaná, myslím ta sprostá slova v ní.

Johanka, 14 let

U prvního představení byla originální hudba, a to, jak to herecky skloubili. Byl tam tanec, pantomima, pohyb.

Nikol, 13 let

Líbil se mi u toho druhého, jak pracovali s kruhy – nápad.

Ruby, 15 let

Hudba. U obou. I ta živá a i ta reprodukováná. Výběr hudby. Hodilo se to tam.

Aleš, 16 let

Kruhy. A u Pana Bruma, jak měli sestavený dům.

Filip, 15 let

U prvního představení se mi líbila hudební složka s taneční. Tanec. Druhý bylo celé modernější. Bylo tam svědomí těch dvou hlavních postav. A kruhy místo špeků.

Štěpánka, 12 let

U druhého nápad s hudbou. Bezva. A u toho prvního, to bylo roztomilé, milé děti. Hudba byla dobrá.

Alžběta, 15 let

Nápad s klavírem. Když se pohnuli, tak on zahrál. U dalšího pak nápad. Celý se mi to líbilo.

Barbora, 10 let

ODPOVĚDI PO PŘEDSTAVENÍ JOLA

Zaujalo mě, že to byl pravdivý příběh. Hezky nacvičený tanec plus hudba. Všechno.

Veie, 11 let

Ten příběh. Že se to opravdu stalo, a že je ten kluk tady a dokáže o tom mluvit a hrát. Je to silný.

Matylda, 11 let

Je hodně šikovný (hlavní představitel, pozn. redakce). Co se mu stalo, dokáže o tom i hrát, mluvit o tom. Že se nezhroutil.

Nikol, 11 let

To zpracování. Celý mě to zaujalo.

Tadeáš, 13 let

Mně se líbilo to pozadí (projekce na plátno na horizontu, pozn. Redakce). Byly trefný.

Honza, 9 let

Jak to bylo zpracováno. Pohyb, prostředí, hudba. Taneční obor. Spojení tance. Jak tančili.

Honza, 11 let

VČERA JSME VIDĚLI...

PAN BRUM A JEHO DŮM

K SEŽRÁNÍ

JOLA

VČERA JSME VIDĚLI...

ZAPSALI JSME...

...ZE SETKÁNÍ NAD DIVADELNÍM LEKTORSTVÍM

Včera se v Národním divadle v Praze na Nové scéně uskutečnila diskuse o divadelním lektorství. Navazovala na konferenci, která proběhla minulý rok v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě a která otevřela diskusi nad touto, v našich podmínkách novou a teprve se ustavující, pozici v divadlech. Sborník příspěvků přednesených v Ostravě najdete na webových stránkách, na které upozorňujeme také v našem Deníku. Bohužel se setkání pořádané organizací Střed zájmu a Divadelním ústavem v Praze krylo s Dětskou scénou 2015, a tak se někteří pedagogové a divadelníci, kteří jsou zároveň i divadelními lektory, nemohli této diskuse zúčastnit.

Profese divadelního lektora, která se velmi úzce váže k dramatické výchově, propojuje obory teatrologie, pedagogiky a psychologie, přibližujeme také na našich stránkách v rubrice Víte, že... Pokud vás právě se utvářející profese divadelního lektora zaujala a mrzí vás, že jste se nemohli setkat v Praze předečtem zúčastnit, nezoufejte, neb naši redaktori jsou všude, kde je třeba. Spojka v Praze Anička Hrnecková posílá krátkou reportáž z průběhu tohoto setkání nazvaného Divadelní lektor II. Luxus, nebo nezbytnost? Pokud by váš zájem o tuto zajímavou lektorskou a tedy vzdělávací práci v divadle trval, bude zde možnost se za rok v říjnu 2016 zúčastnit dalšího setkání divadelních lektorů a zástupců divadel opět v Ostravě. Tentokrát však v Divadle loutek Ostrava v rámci profesionálního mezinárodního divadelního festivalu Divadlo bez bariér 2016.

Milí přátelé ve Svitavách, jak my tady v Praze předpokládáme, máte se krásně a vůbec vás nemrzí, že nejste právě někde jinde. Naopak dobře víte, že je spousta lidí, kteří by ve Svitavách chtěli být s vámi.

Pro případ, že by však přeci jen někdo z vás propadl pocitu, že mu někde jinde něco utíká, posílám krátkou zprávu z dění v hlavním městě. V pátek se tu totiž konala jedna pro mnohé důležitá akce. Na Nové scéně Národního divadla se uskutečnilo setkání divadelních lektorů z různých profesionálních divadel. Funkce, kterou ještě před nedávnem znal málo kdo, má najednou spoustu zástupců, kteří pořádají vlastní konferenci. Divadelní lektor není ani učitel dramatiky, ani herec, ani režisér, ani technik, ani průvodce, ani zaměstnanec marketingu... je tak trochu tím vším dohromady. Jeho úkolem je starat se o komunikaci s diváky všech věků a věst je k tomu, aby divadlu rozuměli, aby se v něm neztráceli, aby se ho nebáli... a aby se skrze něj učili lépe rozumět světu i sami sobě. My od divadla si často ani neuvědomujeme, jak cizí pro někoho divadlo může být. Vzdálené a strašidelné jako začarovaný les. Na Nové scéně se probralo mnoho nejrozličnějších způsobů, kterými lektor (nebo celé lektorské oddělení) může svůj cíl naplňovat: Dílny spojené s inscenací, dílny na dané téma, vedení dětského souboru, jednorázové slavnosti, bojovky, happeningy atd. atd. Většinu toho však lektori znají. Na takhle krátké konferenci si nemohli vyměnit žádné zajímavé formáty, vidět, jak to skutečně vypadá jinde a načerpat inspiraci pro svou práci. Také dobře vědí, že každé divadlo je jiné a má své potřeby a žádný lektor tak nemůže pracovat podle receptů vymyšlených jinde. Je to dobrodružná práce, která předpokládá každodenní hledání, zkoušení, chybování. Lektori se sešli spíš proto, aby mluvili o své funkci jako takové. Aby si

položili otázku, jestli je divadelní lektor luxus, nebo nezbytnost.

Nebylo to setkání první. Podobné otázky už byly položeny loni v Ostravě či letos v Olomouci. V pátek na Nové scéně bylo však důležité vidět, že ať už je odpověď jakákoli, lektorů přibývá, stejně jako divadel, která spolupráci s lektory plánují, nebo opatrně zkoušejí. Právě jejich zástupců byla mezi přihlášenými diskutujícími většina.

I když je to vůči ostatním divadlům trochu nefér – nejdůležitější na páteční konferenci byl fakt, že mu půdu poskytlo Národní divadlo. Symbolická úloha této scény totiž dodává tématu vážnost. A téma divadelního lektorství ji potřebuje. Nejistým a nerozhodnutým divadlům totiž může ve zvažování lektorské práce dodat klid a jistotu, ty pasivní může motivovat. Na samém počátku sympózia odpověděl na otázku, zda je divadelní lektor luxus nebo nezbytnost, ředitel ND Jan Burian. Podle něj je v ideálním případě lektor zkrátka samozřejmou součástí divadla. Tím sice neřekl nic nového, otázka v názvu sympózia samozřejmě k této odpovědi směřovala, podstatné však bylo, že ji řekl právě ředitel této významné instituce.

Po pátku lze tedy říci, že divadelní lektorství je jevem uznaným, společností přijatým, dokonce tak trochu módním. Lze předpokládat, že lektorů bude rychle přibývat. Úkolem dalších setkání a individuálního hledání by tak měla být péče o obsah a kvalitu lektorské práce – a to bude úkol mnohem náročnější.

Až půjdete někdy do divadla, zkuste se podívat, jestli tam lektora mají a co nabízejí. Třeba budete mít štěstí a uvidíte divadlo jinak a nově. Teď si ale naplno užívejte Svitavy protože – to jen tak mezi námi – divadlo hrát je stejně ze všeho nejlepší.

Anna Hrnecková

VÍTE, ŽE....

Slovo **lektor** pochází z latiny (lector=čtenář) a označoval se tak ve starověkém Říme otrok, který měl povinnost předčítat svým pánům. V akademickém prostředí značí učitele, přednášejícího. Ve vydavatelské činnosti pak odborného spolupracovníka zodpovědného za posouzení či redakci rukopisu. A v církvi jedno z nižších svěcení, jejichž nositel předčítá při bohoslužbách (podle wikiP). **Divadelní lektor** je specifická profese, která je součástí divadelního provozu konkrétní divadelní instituce. Veškerá činnost divadelního lektora probíhá přímo v budově divadla. Cíle jeho práce spočívají v prohloubení schopnosti vnímání a porozumění dramatickému umění, především probuzení zájmu o divadlo. Dílny, semináře realizuje především pro žáky a studenty škol a také pro širokou veřejnost. (Ouhrabková, D. *Divadelní lektor u profesionálního divadla – funkce, postavení a význam této profese v německé kulturní oblasti*, Bakalářská práce, Brno: JAMU DIFA 2007. 45 s.)

NALISTOVALI JSME...

...V KNÍŽKÁCH HLAVU VZHŮRU A V ODVAHU!

V rubrice přinášíme zajímavé tipy na knihy, které nemusí přímo pojednávat o dramatické výchově a dětském divadle, ale podle našeho názoru nějak s oborem souvisí či přicházejí se zajímavými pohledy na témata, která vás mohou zajímat. Namátkou nalistujeme stránku a kousek textu vám nabídneme.

Dnešní ukázka je z produkce nakladatelství Grada, dvou knih **Odvahu! Knížka o přežití. Okamžitá pomoc při stresu, úzkosti a panice** a **Hlavu vzhůru. Knížka o přežití. Okamžitá pomoc při stresu, vzteku a špatné náladě** psychiatricky a neuroložky Claudie Croos-Müller, autorky metody Body2Brain, založené na ovládnání emocionálního rozpoložení pomocí jednoduchých fyzických cviků.

„Proč pomáhá „ruce v bok“? Při pohybech rukama a nohama si aktivuješ velký mozek. Především ruce, které se zabývají hledáním vhodného místa a opřením se o boky, aktivují velkou kapacitu v takzvané motorické oblasti mozkové kůry. Jakmile pak najdou pevný opěrný bod, signalizují informaci „stabilita“ do mozku. Ta je dále vedena do center emocí a tam navozuje i emoční stabilitu. V důsledku pozice rukou dochází i k celkové změně fyzického postoje: lokty směřují mírně ven, čímž je člověk trochu širší a dokáže lépe udržet rovnováhu (akrobati to dělají také tak). Rozšiřuje se i hrudní koš, díky tomu můžeš lépe a zhluboka dýchat. Páteř se natahuje a ty jsi pak vyšší (tento efekt prospívá i ploténkám) Tímto se tedy dostává do mozku velké množství pozitivních signálů. Bušení srdce, problémy s dýcháním, pocit svírání v hrudníku a všechno, co souvisí se strachem a panikou, se tímto postojem uklidní.“

Croos-Müller, C. *Odvahu! Knížka o přežití. Okamžitá pomoc při stresu, úzkosti a panice.* Praha: Grada 2011. 40 s. ISBN 978-80-247-4595-4.

„Když se cítíš špatně, celé tvé tělo je napjaté. Páteř je ohnutá a špatně se ti dýchá. A to není všechno – v důsledku toho myslíš automaticky negativně a často jednáš neobratně. Tak vzniká začarovaný kruh. Když se cítíš dobře, tvá záda jsou rovná, hlava se sama od sebe napřímí, máš přehled o světě kolem sebe a dýcháš zhluboka. To samozřejmě ovlivňuje i tvé myšlenky, jsi optimistický a reaguješ uvolněně. Závěr. Nenech působit svou náladu na své tělo. Naopak svou náladu cíleně ovlivňuj tělem. [...] Opravdu si zasloužíš, aby ses cítil dobře! Mimochodem, když se cítíš dobře, tedy když jsi uvolněný a laskavý (k sobě i druhým), je to nakažlivé. Pak se pozitivně mění i lidé kolem tebe, k čemuž dochází díky zrcadlovým neuronům v mozku. Zmírňuje se stres a vztek. Zrcadlové neurony jsou nervové buňky, které během pozorování nějaké

osoby spouštějí v mozku tytéž vzorce chování, jaké daná osoba vykazuje. Například: když se na tebe někdo usmívá, automaticky se začneš usmívat taky.“

Croos-Müller, C. *Hlavu vzhůru. Knížka o přežití. Okamžitá pomoc při stresu, vzteku a špatné náladě.* Praha: Grada 2011. 40 s. ISBN 978-80-247-4057-7.

VČERA JSME VIDĚLI...

...ZAHÁJENÍ DIVADELNÍ PŘEHÍDKY

KOUTEK

JAZYKOVÉ ARCHEOLOGIE

Úkolem jazykových archeologů v této rubrice je „oprášit“ vždy jedno konkrétní opomíjené či pozapomenuté slovo, připomenout jeho význam a vrátit mu alespoň na chvíli jeho místo v mluvené řeči. Přidejte se k týmu jazykových archeologů tím, že v daný den začnete konkrétní slovo vědomě zařazovat do své mluvy. A poté se podělte o své zkušenosti a zážitky z používání slova s redakcí Dětské scény. Stačí, když nám napíšete několik vět, přineste obrázek anebo se za námi stavíte (do 3. podlaží v budově Fabrika) a sdělíte nám své postřehy přímo.

Když se nás někdo na něco zeptá a my na to chceme odpovědět souhlasně, zcela automaticky z nás s největší pravděpodobností „vypadne“ slovo ano, jo, případně jasně nebo jistě. Jsou to slova krátká, a rychlá, vhodná na chvíli, kdy jsme v presu, spěchu, anebo prudkým vzplanutí emocí. Pokud ale máme čas poněkud zvolnit tempo své řeči anebo si můžeme dovolit luxus přidat jednu nebo dvě slabiky ve svých souhlasných promluvách, můžeme svou řeč obohatit slovem **ZAJISTĚ**. Slovo zajisté nemá údernost jako jasně, nebo drzost jako jo, ale má svou váhu a určitou noblesu. Je to slovo, ze kterého je cítit... A to je na vás a vašem zkoumání slova v praxi, vážení čtenáři.

POD REFLEKTOREM SLOVO...

...MANÝRA

Smyslem této rubriky je představit čtenářům v průběhu letošní Dětské scény několik zajímavých slov z divadelního prostředí. Jelikož se jedná o slova a slovní spojení z divadelní hantýrky, jejich význam může být pro někoho, kdo s divadlem nemá zkušenosti, nesrozumitelný. Osvětlíme jejich význam a uvedeme příklady užívání. Třeba se vám taková slova mohou hodit.

MANÝRA je v původním významu ustálený způsob tvorby nebo chování. Manýrou ve smyslu hereckého projevu se rozumí něco nenápaditého, zlostnatělého. Podle Divadelní jarmárky prof. Císaře v ní nejde o nějaké hledání. Současně každá manýra má své výrazné rysy a přitažlivost. Řada postupů, které si herec osvojil, se může stát manýrou. Herec jich má zásobu, a když na to přijde, „vybalí“ je a nemusí nic vymýšlet. Hraje v šuplicích gest, mimiky a charakteristického chování, tedy v předem připravených „manýrách“.

KOMIKS

100 SLOV...

...Z DENÍKU AGENTA CHODCE

Agenti chodci je pojmenování pro agenty, kteří ilegálně přecházeli hranice. Prošli pouze povrchním školením, často se jednalo o nezkušené lidi toužící po dobrodružství. Polovina jich byla zadržena a přes dvacet jich bylo popraveno. Agenti chodci si sami říkali kurýři nebo kopečkáři. (Wikipedie)

„Fabrika! Na dohled od cesty a zády k městu. Oáza s výhledem do zahrady, co už tu není. Od fary jako chrám, dějvický Internacionál, Lomonosovka ztracená po cestě. Schody, schody, průchody a průchody. Zákoutí a průhledy v prostoru i čase. A zase zní tu starých textiláků písňe, ve zdech pokašlávání uslyšíš, pohvizdování ve sloupech a stírání potu v nosnících. Ale ještě to tu drkotá! Ještě tu drnčí loukotě parostrojů, ještě tu po nocích tkalcovské stavy hrkají. Ztichlým barem stovky šicích strojů staccatem zní. Zpěvy drátů! V betonu stoletém pod make-upem umným mozoly. Zpěv míru! Továrna na umění! Fabrika!“

ÚKOL...

...PRO VÁS

Každé číslo Deníku dětské scény skrývá nějaké téma, které se line většinou článků, nebo předmět okolo kterého se vše motá, nebo myšlenku. Objevíš, co skrývá dnešní výtisk? Pokud jsi pozorný čtenář, nebude to jistě těžké. Chceš-li malou odměnu, přijď nám téma, či předmět říci do redakce (sídlíme ve 3. patře). Budeme se na pozorné čtenáře těšit.

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2015

NEDELE 14. ČERVNA

8.00–8.45	dílňy pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie	SZŠ
9.00–11.30	vystoupení recitátorů 2. kategorie	OttD
9.00–12.30	dílňy pro děti ze souborů	MMG
9.00–13.00	semináře pro dospělé účastníky	Fka
13.00–14.30	beseda lektorského sboru s recitátory 2. kategorie a jejich doprovodem	MMG
	diskusní klub pro doprovod recitátorů 3. a 4. kat.	SZŠ
	dílňy pro recitátory 3. a 4. kategorie	SZŠ
	seminář R	Fka-knihovna
15.00–17.15	2. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	Tajemství modrých třešní	
	dRáči Roveňáci, ZŠ a MŠ Rovensko	Fka
	Kuchař Sam a mořské panny	
	Dramatický soubor ZŠ Železnická, Jičín	Fka
	Jak se dělá divadlo	
	Zatímbezejména, Gymnázium Fr. Křížáka, Plzeň	Fka
17.45–18.30	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 2. bloku	Fka-3. NP
17.45–19.15	dětský diskusní klub	Fka
18.45–20.00	diskuse o představeních 2. bloku	Fka
20.30	doprovodný program: DVA (koncert)	stodola
Fka	Fabrika Svitavy	
OttD	Ottendorferův dům	
SZŠ	Střední zdravotnická škola	
MMG	Městské muzeum a galerie ve Svitavách	
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti	

SBORNÍK PŘÍSPĚVKŮ O DIVADELNÍM LEKTORSTVÍ

<http://www.ndm.cz/cz/stranka/164-symposium-cesty-ke-spolupraci-divadel-a-skol.html>

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 2

Redakce: Hana Volkmerová (šéfredaktorka), Veronika Rodová, Roman Manda, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou. Uzávěrka čísla 2 - 14. června 2015 v 01:14. Náklad 280 ks.